

Finansdepartementet

VÅR REFERANSE
20/1190

DERES REFERANSE

DATO
29.01.2020

Revisjon av finanstilsynsloven

Finanstilsynsloven er fra 1956. Loven har gjennom årene blitt endret på enkelte punkter, blant annet som følge av Norges tilslutning til EØS-avtalen i 1994 og utviklingen av tilsynssamarbeidet i EØS.

Finansmarkedene, finansmarkedslovgivningen og tilsynsvirksomheten har endret seg vesentlig i den tiden loven har virket. Vi har fått en omfattende sektorlovgivning som i stor grad gjennomfører EØS-regler, og deltakelsen i det europeiske tilsynssamarbeidet stiller nye krav til Finanstilsynets virksomhet og organisering. EØS-retten stiller blant annet krav til Finanstilsynets uavhengighet. Finanstilsynet mener derfor det nå bør foretas en fullstendig gjennomgang av loven gjennom å sette ned et lovutvalg.

Finanstilsynet har fått nye betydelige tilsynsoppgaver gjennom flere år. Enkelte av oppgavene har sin bakgrunn i EØS-regelverk. Dette gjelder bl.a. rollen som krisehåndteringsmyndighet etter det europeiske regelverket for krisehåndtering av banker, nye oppgaver knyttet til handelen med verdipapirer og varederivater og nye oppgaver knyttet til tilsynet med nye tilbydere av betalingstjenester. Finanstilsynet har også fått tilsyn med overholdelsen av hvitvaskingslovens bestemmelser for virksomhetstilbydere og tilbydere av vekslings- eller oppbevaringstjenester av virtuell valuta, tilsyn med gjeldsregistre og tilsyn med bruk av referanseverdier. Generelt har Finanstilsynet fått flere oppgaver knyttet til tilsyn med markedene og dets aktører, herunder investorer og utstedere av finansielle instrumenter.

Tilsynet med en del av de nye aktørene er av en noe annen karakter enn tilsynet med banker, forsikringsforetak, verdipapirforetak og andre foretak med konsesjon. Tilsynsloven bør tilpasses det brede spekteret av foretak under tilsyn og de oppgaver som gjelder tilsyn med markeder og andre aktører enn foretak under tilsyn. Det er også behov for å tilpasse tilsynsloven til nye tilsynsmetoder og virkemiddelbruk, for eksempel tilgang til opplysninger.

Finanstilsynsloven inneholder for øvrig enkelte plikter for foretak under tilsyn, bl.a. meldeplikt ved utkontraktering, som ikke er tilpasset sektorregler som gjennomfører EØS-regler. Det er behov for en samordning av regler i tilsynsloven og sektorreglene også på disse punktene.

EØS-regelverket er svært omfattende og i stadig utvikling. Det norske sektorregelverket som gjennomfører EØS-reglene, omfatter, i tillegg til virksomhetsregler for foretak under tilsyn, regler om tilsyn, herunder regler om tilsynssamarbeid på tvers av landene. Tilsynsregler er bl.a. tatt inn i verdipapirhandeloven og finansforetaksloven, og omfatter både regler om arten av tilsyn og tilsynets virkemidler. Etter Finanstilsynets syn er det nå et behov for å vurdere reglene i finanstilsynsloven i lys av sektorregelverkets tilsynsregler.

FINANSTILSYNET
Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler
Cecilie Ask
Dir. tlf. 22 93 98 75

Det er etter Finanstilsynets syn behov for å vurdere finanstilsynslovens bestemmelser i lys av det europeiske tilsynssamarbeidet. I EU legges det i økende grad vekt på fullharmonisering av regler. Samtidig legger de europeiske tilsynsmyndighetene vekt på harmonisert tilsynspraksis, noe som innebærer at tilsynsmessige prioriteringer og tilsynsmetoder skal være felles i EØS.

I forordningene om de felles europeiske tilsynsmyndighetene stilles det krav til de deltakende nasjonale myndigheters uavhengighet. I forordningen om Den europeiske banktilsynsmyndigheten heter det i artikkel 43 (tilsvarende bestemmelser er tatt inn i de øvrige tilsynsforordningene):

"Independence

When carrying out the tasks conferred upon it by this Regulation, the Chairperson and the voting members of the Board of Supervisors shall act independently and objectively in the sole interest of the Union as a whole and shall neither seek nor take instructions from Union institutions or bodies, from any government of a Member State or from any other public or private body.

Neither Member States, the Union institutions or bodies, nor any other public or private body shall seek to influence the members of the Board of Supervisors in the performance of their tasks."

I henhold til EØS-beslutningen om innlemming av tilsynsforordningene i EØS, skal EFTA-statene delta som medlemmer i de europeiske tilsynsmyndighetenes styrer uten stemmerett, men for øvrig med rettigheter og plikter som EU-landenes medlemmer.

Det følger av CRD IV artikkel 4 at landene skal peke ut ansvarlige myndigheter for å utøve tilsynspliktene som følger av direktivet. Etter finanskrisen ble det lagt økende vekt på såkalte makrotilsynsvirkemidler og plikt for landene til å utpeke en ansvarlig myndighet som regelmessig vurderer hvilket krav som skal stilles til bankenes kapitalbuffer. I Norge er det Finansdepartementet som er makrotilsynsmyndighet og fastsetter nivå på bufferkrav til banker mv. i tråd med direktivbestemmelser. Tilsynsloven bør vurderes i lys av de nye elementene i kapitalkravsregelverket.

EØS-reglene stiller videre krav til at nasjonale myndigheter skal utpeke en uavhengig myndighet som skal føre tilsyn med at reglene på finansområdet overholdes. Uavhengighetskravet er formulert som følger i CRD IV artikkel 4 nr. 4:

"Member States shall ensure that the competent authorities have the expertise, resources, operational capacity, powers and independence necessary to carry out the functions relating to prudential supervision, investigations and penalties set out in this Directive and in Regulation (EU) No 575/2013."

Etter Finanstilsynets vurdering er det behov for å vurdere rammene for Finanstilsynets virksomhet, herunder politiske myndigheters adgang til å instruere Finanstilsynet, i lys av de krav som stilles til de nasjonale tilsynsmyndigheters uavhengighet i EØS-retten. Det vises i den forbindelse også til de

vurderinger som ble gjort i forbindelse med at ACER-forordningen¹ ble tatt inn i norsk rett (energiloven med forskrift).

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn at det settes ned et lovutvalg for å gjennomgå finansstilsynsloven.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
finansstilsynsdirektør

Cecilie Ask
juridisk direktør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

---

¹ Parlaments- og rådsforordning nr. 713/2009.